

2018-06-06 YSAsta YSOon konversioryhmän kokous 3 - ketjut

Aika: keskiviikko 6.6.2018 klo 13-16

Paikka: Kansalliskirjasto, Kokoushuone Pohto (Yliopistonkatu 1, 1 krs).

Etäyhteys: https://connect.funet.fi/kk_finto/

Paikalla	Etäosallistujat	Poissa
• Osma Suominen, KK, pj • Jarmo Saarikko, KK, siht. • Mirja Anttila, KK • Minttu Hurme, KK • Tarja Mäkinen, KK • Jaakko Tuohiniemi, HULib • Ville Huhtala, HULib	• Anna Viitanen, PIKI • Maria Forsén, ÅA • Maria Kovero, HULib	• Mikko Lappalainen, KK • Tuomas Palonen, KK. • Matias Frosterus, KK • Alex Kourijoki, KK • Nicholas Volk, KK • Saijamari Pakkala, PIKI

Kokouksen aihe

Kokouksen aiheena **ketjut** ja niiden käsittely konversion yhteydessä.

- Ville Huhtala alustaa Hulinin kokemuksilla

- Tausta-aineistoa

- Finto-projektin palaveri: [2017-05-08 YSAsta YSOon konversiosuunnittelu](#)
- Osman esitys, jossa tilastoja Melindan ketjuista 8.5.2017 [YSAsta YSOon konversion suunnittelu \(2\).pptx](#)

Huomioita

- Melindassa alle 3 miljoonaa tietuetta, joihin on merkitty YSA termejä
- Fennica luopunut ketjuista Voyageriin siirryttäessä
- Sisällönkuvailuopas 2017 : [9. Muut aiheet](#)
 - Kenttään 650 tallennetaan aihetta kuvaavat asiasanat **sanastojen omia ohjeita ja Marc 21 -formaattia noudattaen**.
 - Ketjutusta käyttävien asiasanastojen osalta aihetta kuvailevia asiasanoja voi esiintyä myös kentissä **600, 610, 611, 630, 647** ja **651**.
- [YSON kehityslinjaukset](#)
 - **Termit eivät saa olla ketjumuotoisia** (esim. "eläimet – käyttäytyminen"). Tämä koskee sekä suositeltavia termejä että ohjaustermejä.
 - Ketjumuotoisen termin sijaan voidaan käyttää tapauskohtaisesti esim. yhdyssanaa, sanayhdistelmää tai sulkutarkennetta.
- [Sisällönkuvailuohje 2013](#) (pdf)
 - Henkilön- ja yhteisönnimiä ei saa laittaa 650-kentän ketjuihin vaan ne merkitään aina 600- tai 610-kenttään.
 - **Osakenttää ±x ei suositella toistettavaksi**. Luettelointiformaatti sallii toiston, mutta sisällönkuvailun kannalta tämä ei ole suositeltavaa.
 - Osakenttä ±z (vrt. kenttä 651) **Suositellaan kentän 651 käyttämistä**
 - **Osakenttä ±y Suositellaan kentän 648 käyttämistä**
 - **Osakenttien ±x, ±z, ±y toistamista ei suositella**
 - Suomenkieliset paikannimet laitetaan kenttään 651 YSA-termeinä, **vaikka niitä ei olisi vahvistettu sanastossa**. Siis ei käytetä kenttää 653.
 - Vapaat asiasanat merkitään kenttään 653.

Keskustelu

Ehdotus 2017:

- Puretaan ketjut YSO-konversion yhteydessä.

- Ketju säilytetään historiallisena tietona X vuotta.

Kysymyksiä:

- Kuka päättää Melindan ketjujen purkamisen? Kuka "omistaa" Melindan?
- Tiedonhallinnan ohjausryhmän rooli?

Ketjujen purku järkevää, kun saadaan 0-osakenttä jokaiseen termiin.

Ketjuista on hyötyä lähinnä kaunokirjallisuuden puolella.

Voiko paikalliskannoissa pitää YSA-rivit tai vain YSA-ketjutetut rivit "roikkumassa"? — konversio-ohjelmassa olisi oltava optio tähän.

YSAn "jäädyttämisen" seuraukset?

Jaakko: ongelmia: kaunokki-ketjut, oppikirja-ketjut. BTJ käyttäisi ketjuja vain 650 ja 655 -kentissä.

esimerkki	Puretun ketjun osat ilmaistaan erillisinä 650/651-kenttinä:
Ennen	650 7 a papyrukset x varhaiskeskiaika z Bysantti 2 ysa
Jälkeen:	650 7 a papyrukset 2 yso 0 http://www.yso.fi/onto/yso/p21820 650 7 a varhaiskeskiaika 2 yso 0 http://www.yso.fi/onto/yso/p12352 651 7 a Bysantti 2 yso 0 http://www.yso.fi/onto/yso/xxxxx

Kysymys: Miten Finnan hakuun saadaan mukaan MARC kentät 130 240 243 370 382 388 (fasetteina?)

Esityskokoonpanot pitäisi myös olla haettavissa, kun ne ovat 382:ssa.

PÄÄTÖKSET

- MARC-tietueissa YSA/Allärs-termien perusteella luodaan YSO-termit. Riippuen aineistotyyppistä ja osakentästä valitaan MARC-rivit.
- Ketjujen osalta kukin YSO-termi talletetaan omalle rivilleen. Konversio on hukkaamaton.
- YSA/Allärs-termien poistamisesta tehdään esitys Melinda-kirjastoille: YSO-termeiksi konvertoidut YSA/Allärs-rivit poistetaan tietueesta Melindassa.

- a. konversion yhteydessä nykyisistä YSA/Allärs-riveistä tuotetaan vastaavat YSO-asiasanat ja muut soveltuvat kentät (ilman ketjuja).
- b. konversion yhteydessä voidaan poistaa konvertoidut YSA/Allärs-rivit.
- c. Mikäli kirjasto haluaa säilyttää nämä rivit omassa tietokannassaan, tästä tulisi ilmoittaa tiettyyn aikaan mennessä, jotta paikalliskannan replikointisäännöt voidaan säätää vastaavasti.
- d. Onko tarve jättää näiden kirjastojen tietueisiin myös Melindassa? Voisi olla esim. 950 -kenttä.
- e. Todennäköisesti YSAn ylläpito tullaan jäädyttämään vuoden 2019 lopussa

- Paikallistietokannan konversiossa voi olla optio, jossa YSA/Allärs-rivit voidaan jättää tietueeseen
- MARC riveillä olevia ketjuja käsitellään (648, 650, 651, 653, 655) tai ei käsitellä (600, 610, 611, 630, jäisivät manuaalisesti konvertoitavaksi)
- Konversioprosessi :
 - (1) YSA/ALLÄRS-termien rinnalle YSO-termit (sekä ketjut purettuna että yksittäiset termit).
 - (2) YSA/ALLÄRS-aiheet poistetaan (ml. ketjut)
 - (3) manuaaliset tarkistukset kenttiin, jotka eivät konvertoidu

Musa-termien konvertointi Melindassa pitäisi käsitellä erikseen. Pyyntö esitettävä Muusa-ryhmälle.

- Musa
ysa
slm
seko.
- Tämä olisi tehtävä ennen ysa yso konversiota.
- Violan kuvailu Melindassa tulisi voida aloittaa uuden järjestelyn mukaan
- Jaakolle toimitetaan konversioon tarvittavia taulukoita

Ketjujen purun testaus

- Ennakoon voisi purkaa ketjuista omaksi termikseen sellaiset termit, joita ei ole tietueessa yksittäisinä ennestään
- Testauksessa selviäisi myös kuinka paljon on sellaisia ketjuja, joita ei saa menemään suoraan YSO-riveiksi

Seuraava kokous

- Konversiosääntöjen käsittelyä varten tarvitaan esimerkkejä

- haastavaksi tunnettuja tapauksia KK:sta, Jaakolta ja Villeltä (kootaan ennakkomateriaaliksi wikiin) - erilaisia ongelmatyyppejä, joita joudutaan ratkaisemaan (korjaamattomat Allärs-termit, jaetut käsitteet, sulkutarkenteet, ketjun eri osat, eri aineistotyypit)
- esim. helkassa ketjujen purussa usein havaittuja ongelmia (käsin puretut jne.)
- Pohdittava etukäteen missä järjestyksessä konversiosääntöjä ryhdytään käsittelemään, jotta saadaan valmista ennen vuoden loppua.

Tehdään Doodle-kysely. Kokousaika elokuun loppupuolella, mieluummin iltapäivä klo 13-16.